

**PROJECTPLAN:
NATUURVRIENDELIJKE OEVERS (KRW) DE LITS**

Besluit aanleg of wijziging van een Waterstaatswerk: artikel 5.4 Waterwet, in combinatie met het Leggerbesluit:

- Artikel 5.1 Waterwet – vastlegging ligging, afmeting, vorm en constructie van de waterstaatswerken
- Artikel 78 lid 2 Waterschapswet – toewijzing onderhoud waterstaatswerken

Datum : 15-05-2020
Cluster : Cluster Projecten
OW-nummer : OW.13803

Projectleider : Libbe Zijlstra

Inhoud

1. Aanleiding en doel besluitvorming	3
2. (Zorgvuldige) voorbereiding van de besluitvorming	4
3. Aan te leggen natuurvriendelijke oevers en Leggeraanpassingen	5
3.1 Beschrijving werkzaamheden	5
4. Benodigde zakelijke rechten.....	6
5. Beperken of voorkomen van de nadelige gevolgen van het Projectplan	6
5.1. Geïnterviewde nadelige gevolgen:.....	6
5.2. Beschrijving hoe de nadelige gevolgen worden voorkomen of beperkt.....	6
5.3. Financieel nadeel	7
6. Uitvoering, planning van het werk.....	7
7. Procedure (rechtsbescherming)	8

Bijlage 1 – Juridische status projectplan

Bijlage 2 – Tekeningen

Bijlage 3 – Beheer en onderhoud

1. Aanleiding en doel besluitvorming

Wetterskip Fryslân heeft zich in het Waterbeheerplan van 2016 – 2021 vastgelegd op de uitvoering van een groot aantal inrichtingsmaatregelen om de ecologische waterkwaliteit binnen haar beheergebied te verbeteren en de waterbergingsmogelijkheden te vergroten.

Op basis van het [Waterbeheerplan 2016-2021](#) Wetterskip Fryslân (verder te noemen: Waterbeheerplan) worden de onder hoofdstuk 3 genoemde waterstaatswerken aangelegd of gewijzigd.

De aanleg en wijziging van de waterstaatswerken bestaat uit het aanleggen van natuurvriendelijke oevers langs De Lits.

Deze werkzaamheden dragen bij aan het verbeteren van de ecologische waterkwaliteitsdoelen zoals gesteld in het Kader Richtlijn Water. Hiervoor stelt het waterschap een Projectplan vast.

In het Waterbeheerplan, de [KRW beslisnota planperiode 2016 -2021 \(verder te noemen: KRW beslisnota\)](#), en KRW factsheets zijn de stand van zaken, de voortgang en de nog uit te voeren maatregelen expliciet gemaakt.

De KRW beslisnota en de KRW-factsheets zijn door het algemeen bestuur vastgesteld op 29 september 2015.

De KRW-factsheets zijn opgesteld in een format (tabellen) dat landelijk wordt gebruikt. Ze bevatten informatie per waterlichaam (o.a. begrenzing, ecologische en chemische toestand en doelen, maatregelen en onderbouwing). De in de factsheets beschreven uit te voeren maatregelen zijn geen vrijblijvende inrichtingsmaatregelen; ze worden aan de EU gerapporteerd in het kader van de uitvoering van de Kader Richtlijn Water (KRW). Uitvoering van deze maatregelen is wettelijk verplicht. De factsheet voor de KRW Oevers opgenomen is op de volgende locatie te raadplegen: <https://www.waterkwaliteitsportaal.nl/Beheer/Data/Publiek?viewName=Factsheets&year=2019&month=December>

De KRW-opgave voor het verbeteren van de huidige ecologische toestand van de locaties wordt vooral gezocht in maatregelen die te maken hebben met de inrichting en beheer.

KRW-maatregelen zijn aanleg van natuurvriendelijke oevers, inundatiezones en aanpassen van de wijze waarop het onderhoud van de wateren plaatsvindt. Deze maatregelen kunnen worden gecombineerd met het vergroten van de waterberging in de boezem en/of deelsystemen, zoals beschreven in het Waterbeheerplan.

Hoofddoelstelling

- Het verbeteren van de waterkwaliteit door de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

2. (Zorgvuldige) voorbereiding van de besluitvorming

Het Projectplan is als volgt voorbereid:

Op basis van het Waterbeheerplan en de KRW beslisnota hebben er diverse veldbezoeken plaatsgevonden om de haalbaarheid van de aanleg en wijziging van de waterstaatswerken lokaal te toetsen. De locaties waar de haalbaarheid groot is, zijn door de ecologen van Wetterskip Fryslân in samenspraak met terreinbeheerder Staatsbosbeheer uitgewerkt.

De voorgenomen maatregelen, verwerkt in deze besluitvorming hebben instemming van Staatsbosbeheer.

In hoofdstuk 3 staat voor de natuurvriendelijke oevers de besluitvorming over toewijzing van het onderhoud. Vervolgens worden hier, ter uitwerking, nadere afspraken over gemaakt.

Het waterschap heeft in dit besluit gekozen voor de onder hoofdstuk 3 genoemde aanleg, wijziging waterstaatswerken, omdat:

- De KRW factsheets hebben aangetoond dat aanleg van meer luwe en ondiepe waterzones nodig is om de ecologische waterkwaliteit te verbeteren en zo te voldoen aan de Kader Richtlijn Water.

Tijdens de voorbereiding van de besluitvorming zijn de nadelige gevolgen van dit besluit geïnterviewd. Onder hoofdstuk 5 wordt uiteengezet wat deze gevolgen zijn en hoe die worden voorkomen of beperkt. E.e.a. conform artikel 5.4 lid 2 Waterwet. Zie voor de tekst van genoemd artikel, bijlage 1, juridische status projectplan.

Voorafgaand zijn ook de nodige onderzoeken uitgevoerd, zoals:

- Flora- en fauna onderzoek;
- Toetsing Natuurwet en een stikstofdepositie (Aerius) berekening;
- Natuur Netwerk Nederland toetsing;
- Onderzoek Niet gesprongen Explosieven;
- Milieukundig grondonderzoek;
- Archeologisch bureau- en booronderzoek;
- Onderzoek naar aanwezige kabels en leidingen.

De resultaten van deze onderzoeken zijn, voor zover nodig, verwerkt in deze besluitvorming.

Het waterschap concludeert dat het besluit hiermee zorgvuldig is voorbereid (artikel 3.2 AWB ⁽¹⁾).

¹ Artikel 3:2 AWB: Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.

3. Aan te leggen natuurvriendelijke oevers en Leggeraanpassingen

De aan te leggen of wijzigen waterstaatswerken (natuurvriendelijke oevers, wateren) bevinden zich langs de Lits ten zuiden van Eastermar, gemeente Tytsjerksteradiel. De Lits vormt de verbinding tussen het Burgumer Mar en De Leien.

In de volgende paragrafen vindt besluitvorming plaats over aanleg en wijziging van de waterstaatswerken, met bijbehorende leggerwaarden.

Afbeelding 1. Overzicht traject De Lits (bron: ArcGIS)

Deze Leggerwaarden worden opgenomen in de Legger (artikel 5.1 Waterwet⁽²⁾ en artikel 78 lid 2 Waterschapswet (onderhoudslegger)).

3.1 Beschrijving werkzaamheden

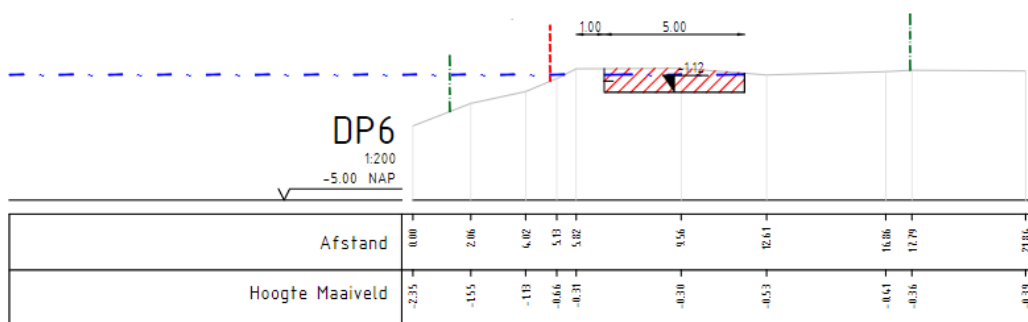
A. Aan te leggen waterstaatswerken/ Leggerwaarden

a. Natuurvriendelijke oever

Vast te leggen in de legger (leggerwaarden):

- Ligging, zie afbeelding 1 en bijlage 2.
- Afmetingen:
 - o Lengte: 1040m.
 - o Breedte: 5,00 m.
 - o Aanlegdiepte: -1,12m NAP.
 - o Talud: 1:0.
- Onderhoudsplicht:
 - o Gewoon onderhoud: verwijderen van begroeiingen en afval, herstellen van beschadigingen aan oevers en onderhoud van begroeiingen, dienstig aan de waterhuishoudkundige functies ervan (artikel 2.5 Keur Wetterskip Fryslân 2013).
 - o Buitengewoon onderhoud: in stand houden van de natuurvriendelijke oever voor wat betreft: ligging, afmeting vorm/constructie.
- Onderhoudsplichtige: Wetterskip Fryslân, zie bijlage 3.

² Artikel 5.1 Waterwet (Legger – Waterwet): De Beheerder (waterschap) draagt zorg voor de vaststelling van een Legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken naar **Ligging, Vorm, Afmeting en Constructie** moeten voldoen. Van de Legger maakt deel uit een overzichtskaart waarop de Ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beschermingszones staat aangegeven.

Afbeelding 2 Dwarsprofiel natuurvriendelijke oever De Lits

Motivatie

De maatregel om een natuurvriendelijke oever aan te leggen staat beschreven op pag. 161 e.v. van de KRW factsheet, NLo2Lga zie:

<https://www.waterkwaliteitsportaal.nl/Beheer/Data/Publiek?viewName=Factsheets&year=2019&month=December>

Hiermee wordt invulling gegeven aan doelstelling artikel 2.1 lid 1 c Waterwet, namelijk: bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen.

Het waterschap concludeert dat het besluit hiermee voldoende is gemotiveerd (artikel 3.46 AWB) ⁽³⁾.

4. Benodigde zakelijke rechten

Voor de aanleg of wijziging van de waterstaatswerken benoemd bij punt 3 verandert de eigendomssituatie niet. Alle gronden blijven in eigendom van Staatsbosbeheer.

Ook is er geen reden andere zakelijke rechten te vestigen. Staatsbosbeheer stemt in met de aanleg van de natuurvriendelijke oevers op hun terrein.

5. Beperken of voorkomen van de nadelige gevolgen van het Projectplan

5.1. Geïntervieweerde nadelige gevolgen:

Tijdens de voorbereiding van het project en dit besluit zijn de volgende nadelige gevolgen geïntervieweerd, namelijk:

a. Tijdelijke nadelige gevolgen (gevolgen tijdens de uitvoering):

1. Overlast voor vaarverkeer op de Lits als gevolg van de werkzaamheden die vanaf het water uitgevoerd worden.
2. Schade aan lokale flora en fauna op de locaties waar het werk wordt uitgevoerd

b. Blijvende nadelige gevolgen:

1. Afname areaal rietland als gevolg van graven oevers.
2. Rooien van enkele wilgen die aanwezig zijn op het te ontgraven tracé.

5.2. Beschrijving hoe de nadelige gevolgen worden voorkomen of beperkt.

a. Beperken/ voorkomen tijdelijke nadelige gevolgen:

De volgende maatregelen worden getroffen om de nadelige gevolgen tijdens het werk te voorkomen of te beperken:

³ Artikel 3:46 Awb: Een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering.

1. De werkzaamheden worden buiten het hoogseizoen uitgevoerd, waardoor de negatieve gevolgen op recreatieve vaart beperkt blijven.
2. Voor het werk wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin de voorwaarden worden beschreven voor de wijze en het tijdstip van uitvoering van de werkzaamheden. Verder wordt het werk uitgevoerd conform het vermelde in de Gedragscode Wet Natuurbescherming voor Waterschappen.

b. Beperking/ voorkoming blijvende nadelige gevolgen:

De volgende maatregelen worden getroffen om de nadelige gevolgen als gevolg van dit Projectplan werk te voorkomen of te beperken:

1. Het areaal rietland dat wordt vergraven betreft verdroogd riet, hiervoor komt deels vochtig (waardevol) rietland terug.
2. Het rooien van de wilgen vindt in overleg met Staatsbosbeheer plaats. Een aantal wilgen wordt gespaard omdat deze dienen als oriëntatiepunt voor de otter.

5.3. Financiële nadeel

Blijvend

- In het kader van het project worden gronden blijvend in gebruik genomen. Dit is het geval bij de aan te leggen of te wijzigen waterstaatswerken benoemd onder punt 3, namelijk:
 - aanleg natuurvriendelijke oevers.
- Het tijdelijk en blijvend (beperkter) gebruik van de gronden zal het waterschap met de gebruikers regelen door middel van een Gebruiksovereenkomst. In de af te sluiten Gebruiksovereenkomst zal ook de vergoeding van schade worden geregeld.
- Het waterschap baseert zich hierbij op haar Schadevergoedingsregeling waterstaatswerken. Het gaat daarbij om de schade als gevolg van het blijvend in gebruik nemen van grond voor de onder de eerste bullet genoemde waterstaatswerken.
- De nadelige gevolgen van de afname van het te verpachten areaal wordt met de pachter financieel gecompenseerd.
- Voor het overige geldt dat in de voorbereiding bij het opstellen van dit projectplan en op basis van artikel 3:4 AWB, er een belangenafweging heeft plaatsgevonden. De nadelige gevolgen van het besluit en de wijze waarop deze ongedaan of beperkt worden, staan beschreven in dit besluit (Projectplan).
- Mochten rechthebbenden en eventueel andere belanghebbenden menen dat zij, ondanks de belangenafweging, onevenredige schade hebben geleden als gevolg van dit besluit (Projectplan) dan kunnen zij op basis van artikel 7.14 Waterwet een verzoek om schadevergoeding indienen bij het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân. In een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit wordt vervolgens een beslissing genomen op het ingediende verzoek.

6. Uitvoering, planning van het werk

Het voornemen is om het project uit te voeren vanaf: augustus 2020 t/m maart 2021. De werkzaamheden vinden plaats tussen 7:00 – 17:00 uur op werkdagen.

7. Procedure (rechtsbescherming)

Bezwarenprocedure

Rechthebbenden en belanghebbenden kunnen een bezwaarschrift indienen tegen dit Projectplan, volgens de procedure opgenomen in de bekendmakingsadvertentie. Deze bekendmakingsadvertentie wordt elektronisch gepubliceerd in een Waterschapsblad (overheid.nl).

Na de bezwarenperiode wordt het besluit ook bekendgemaakt in een Waterschapsblad (overheid.nl), eventueel na behandeling van ingediende bezwaren. Tegen dat besluit staat beroep open bij de rechtbank.

Een eventueel ingediend bezwaar of beroep schort de uitvoering van het werk niet op. Wil men voorkomen dat onomkeerbare handelingen worden verricht dan dient een voorlopige voorziening te worden aangevraagd bij de rechtbank (voorzieningenrechter) of de voorzitter van de Raad van State (al naar gelang de procedure is gevorderd).

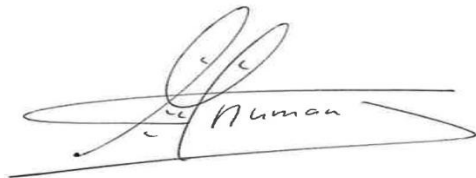
Op de vaststelling van dit Projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat in een eventuele beroepsprocedure bij de rechtbank in het beroepsschrift moet worden aangegeven wat de inhoudelijke beroepsgronden zijn (dus geen pro forma beroep).

Voor eventuele vragen over dit besluit, kan contact opgenomen worden met projectmanager Libbe Zijlstra en voor vragen over de procedure met Anko Greidanus. Beide functionarissen zijn te bereiken op het volgende telefoonnummer 058-292 2222.

Aldus vastgesteld door het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân op 15-05-2020, namens deze,

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A. Numan', with a stylized flourish extending from the end.

A. Numan,
Clustermanager projecten

Bijlage 1 - Juridische status Projectplan

Definitie

Een Projectplan is een besluit dat een waterschap (als waterbeheerder) vaststelt als dat waterschap waterstaatswerken (4) aanlegt of wijzigt. Het besluit vindt plaats op basis van artikel 5.4 Waterwet (5).

Legger en Algemene wet bestuursrecht

In dit document (Projectplan) is ook het besluit opgenomen voor het vaststellen van de Legger (6), voor de aan te leggen of te wijzigen waterstaatswerken. Deze besluitvorming vindt zijn basis in artikel 5.1 Waterwet (vastlegging waterstaatswerken qua: ligging, afmeting, vorm, constructie) en artikel 78 lid 2 Waterschapswet (toewijzing van de onderhoudsplicht voor de aan te leggen of te wijzigen waterstaatswerken). Het Projectplan is een besluit in de zin van artikel 1:3 Algemene wet bestuursrecht (AWB). In het besluit vindt een belangenafweging plaats en wordt rechtsbescherming geboden aan belanghebbenden.

Schadebesluiten

In het Projectplan wordt ook beschreven welke nadelige gevolgen rechthebbenden (eigenaren, pachters) en eventueel andere belanghebbenden ondervinden van de besluitvorming. De afhandeling van schade wordt onder punt 8 beschreven. Tegen schadebesluiten die op grond van het Projectplan worden vastgesteld, staat aparte rechtsbescherming open.

Voor de besluitvorming (Projectplan en Legger) is het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân bevoegd. Dit is geregeld in het delegatiebesluit Wetterskip Fryslân d.d. 6 juli 2010.

⁴ Artikel 1.1 Waterwet: waterstaatswerk: oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk.

⁵ Artikel 5.4 Waterwet:

1. De aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder geschiedt overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Met de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk wordt gelijkgesteld de uitvoering van een werk tot beïnvloeding van een grondwaterlichaam.
2. Het plan bevat tenminste een beschrijving van het betrokken werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd, alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

⁶ De Legger is een besluit van een waterschap waarin voor waterstaatswerken aangegeven wordt wie onderhoudsplichtig is en wat de onderhoudsplicht omvat. Verder wordt in de legger vastgelegd, de ligging, vorm, constructie en afmeting van het waterstaatswerk.